

Chủ đề

3

THIÊN NHIÊN VÀ BẦU TRỜI

(Thời lượng: 4 tiết)

MỤC TIÊU CHỦ ĐỀ

1. Về phẩm chất

Chủ đề góp phần bồi dưỡng đức tính chăm chỉ, trung thực, tinh thần trách nhiệm ở HS, cụ thể giúp HS:

- Biết yêu thiên nhiên, đất nước, môi trường sống và ý thức bảo vệ thiên nhiên, môi trường;
- Biết cách sử dụng, bảo quản một số vật liệu, chất liệu trong thực hành, sáng tạo;
- Xây dựng tinh thần yêu, đoàn kết, trách nhiệm với bạn bè qua hoạt động nhóm;
- Biết chia sẻ chân thực suy nghĩ của mình trong trao đổi, nhận xét sản phẩm.

2. Về năng lực

Chủ đề góp phần hình thành, phát triển ở HS các năng lực sau:

2.1. Năng lực đặc thù môn học

- Nhận biết các hiện tượng tự nhiên và bầu trời trong tự nhiên, trong tranh;
- Sử dụng chấm, nét, hình, mảng và cắt, xé giấy, ... để tạo hình đề tài “Thiên nhiên và bầu trời” (diễn tả ban ngày và ban đêm, mây, nắng, mưa, sấm chớp, cầu vồng, ...);
- Biết kết hợp các sản phẩm cá nhân thành sản phẩm nhóm;
- Biết trưng bày, nêu tên sản phẩm.

2.2. Năng lực chung

- Biết chuẩn bị đồ dùng, vật liệu để học tập;
- Biết tham gia hoạt động nhóm, trao đổi, thảo luận quá trình học/ thực hành trưng bày, nêu tên sản phẩm;
- Biết dùng vật liệu và công cụ, hoạ phẩm (màu vẽ, giấy màu, ...) để thực hành sáng tạo chủ đề “Thiên nhiên và bầu trời”.

2.3. Năng lực đặc thù của HS

- Năng lực ngôn ngữ: Vận dụng kĩ năng nói trong trao đổi, giới thiệu, nhận xét.
- Năng lực tính toán: Vận dụng sự hiểu biết về các hiện tượng trong thiên nhiên để áp dụng vào cuộc sống hằng ngày.

ĐỒ DÙNG DẠY VÀ HỌC

1. Giáo viên

Một số hình ảnh bầu trời, ban ngày, ban đêm (mặt trời, mây, mặt trăng, ngôi sao); nắng, mưa và những hiện tượng khác trong thiên nhiên; sấm chớp khi trời mưa, cầu vồng sau cơn mưa phù hợp với nội dung chủ đề; các đồ dùng khác phù hợp.

2. Học sinh

- SGK, VBT (nếu có);
- Bút chì, màu vẽ (bút chì màu, bút sáp màu, bút màu dạ, màu nước,...), giấy trắng, tẩy/ gôm, bìa, giấy màu, keo dán, kéo, bút lông, bảng pha màu, tấm bông, vật liệu (lõi giấy, đĩa giấy, vỏ hộp cũ,...).

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY VÀ HỌC

Kế hoạch học tập

Tiết	Nội dung	Hoạt động
1	Ngày và đêm	. Quan sát, nhận thức . Thực hành sáng tạo
2	Nắng và mưa	
3	Sấm chớp và cầu vồng	
4	Góc kĩ thuật của em	. Thực hành sáng tạo . Trưng bày và đánh giá sản phẩm

Tùy theo điều kiện cơ sở vật chất tại cơ sở, năng lực tiếp nhận kiến thức của HS, GV có thể chủ động linh hoạt bố trí thời gian thực hiện từng mạch nội dung, nhưng đảm bảo chủ đề được thực hiện trong 4 tiết học.

Nội dung 1: NGÀY VÀ ĐÊM

Quan sát, thảo luận về bầu trời ban ngày, bầu trời ban đêm trong tự nhiên và trong tranh

– Giới thiệu một số hình ảnh về bầu trời ban ngày, ban đêm trong tự nhiên, trong tranh (Có thể cho HS xem hình minh họa trong SGK, trang 22 hoặc sử dụng máy chiếu và giới thiệu một số hình mẫu khác).

– Tổ chức cho HS làm việc nhóm (nhóm đôi hoặc nhóm bốn), giao yêu cầu thảo luận để HS trao đổi và tự rút ra các kiến thức từ những nhận biết về hình dạng, màu sắc, chấm màu, mảng màu, nét màu của mặt trời, mây, mặt trăng, ngôi sao và cách thể hiện hình dạng, màu sắc đó trong kĩ thuật. Khuyến khích các nhóm trình bày và đúc kết được nội dung kiến thức: Trong tự nhiên có ban ngày và ban đêm. Mặt trời có dạng hình tròn, xuất hiện trên bầu trời vào ban ngày. Mặt trăng và ngôi sao thường có trên bầu trời vào ban đêm. Mây có nhiều hình dạng khác nhau.

Vẽ tranh ban ngày hoặc ban đêm

– Chuẩn bị một số tranh mẫu để giới thiệu giúp HS nhận biết rõ hơn. Có thể xem hình minh họa trong SGK, trang 22, 23 hoặc sử dụng máy chiếu và kết hợp phương pháp thị phạm.

– Khuyến khích HS lựa chọn ý tưởng, vẽ cá nhân hoặc vẽ nhóm, sử dụng chấm, nét, mảng thực hiện bức tranh diễn tả ban ngày và ban đêm.

– Tùy theo năng lực, điều kiện cơ sở vật chất, khuyến khích HS chọn và thực hiện một trong những hoạt động sau:

- + Vẽ màu vào tranh ban ngày, ban đêm;
- + Vẽ thêm nét để hoàn chỉnh các tranh, các mảng, sau đó vẽ màu;
- + Vẽ tranh theo hướng dẫn của GV, sau đó vẽ màu;
- + Vẽ theo trí tưởng tượng của các em.

* Một số mẫu tham khảo cho GV:

– Khuyến khích HS hoàn thành sản phẩm, giới thiệu sản phẩm với nhóm hoặc cộng tác hoàn thành sản phẩm nhóm.

– Trong quá trình HS sáng tạo, GV theo dõi, chú ý nhận xét thường xuyên kịp thời động viên, khuyến khích HS; khen ngợi HS có tiến bộ hoặc có ý tưởng sáng tạo.

Nhận xét đánh giá chung về sản phẩm.

Câu hỏi gợi ý: nội dung đảm bảo theo mục tiêu của chủ đề:

- + Bầu trời ban ngày và bầu trời ban đêm khác nhau như thế nào?
- + Trong các sản phẩm của bạn, em thích sản phẩm nào nhất? Vì sao?
- + Em (nhóm) chọn thể hiện sản phẩm diễn tả ban ngày hay ban đêm?
- + Sản phẩm của em (nhóm) sẽ có những hình ảnh nào, có màu gì?
- + Em đã học tập hay chia sẻ những gì cùng bạn?
- + Suy nghĩ của em sau khi quan sát sản phẩm của mình (bạn). (sử dụng chấm, nét, mảng và màu sắc thế nào?)

...

Nội dung 2: NẮNG VÀ MƯA

Quan sát, thảo luận về nắng, mưa trong thiên nhiên và trong tranh

– Giới thiệu một số hình ảnh nắng, mưa và những hiện tượng khác trong thiên nhiên, trong tranh (Có thể cho HS xem hình minh họa trong SGK, trang 24, 25, hoặc sử dụng máy chiếu giới thiệu nhiều hình mẫu khác).

– Tổ chức cho HS làm việc nhóm, giao nhiệm vụ, chủ đề thảo luận để HS hoàn thành các nhiệm vụ được giao và trình bày được các ý kiến phân biệt hình dạng, nét, mảng, hình và màu sắc khi diễn tả nắng, mưa trong mỹ thuật.

– GV có thể tổ chức các trò chơi để HS cảm thụ sự khác biệt giữa nắng, mưa.

Vẽ hoặc cắt, xé, dán cảnh trời nắng hoặc trời mưa

– Hướng dẫn HS thực hành cá nhân: sử dụng chấm, nét, hình, mảng kết hợp màu cơ bản với các màu khác thực hiện bức tranh diễn tả trời nắng hay trời mưa (có thể thực hành tạo sản phẩm bằng các cách khác sao cho phù hợp nội dung).

– Tùy theo năng lực, sở thích và điều kiện cơ sở vật chất, khuyến khích HS chọn và hoàn thành một hay nhiều hoạt động sau:

- + Vẽ màu cho tranh có sẵn;
- + Từ tranh có sẵn, thêm các chi tiết để vẽ thời tiết nắng mưa, vẽ màu phù hợp (có thể cùng một nội dung tranh nhưng diễn tả trời nắng hoặc trời mưa tùy ý thích của các em);
- + Vẽ tranh theo trí tưởng tượng của các em về thời tiết nắng mưa.

* Một số mẫu tham khảo cho GV.

- Trong quá trình HS sáng tạo, GV theo dõi, chú ý nhận xét thường xuyên kịp thời động viên, khuyến khích HS; khen ngợi HS có tiến bộ hoặc có ý tưởng sáng tạo.
- GV nhận xét đánh giá chung về sản phẩm.

Câu hỏi gợi ý:

- + Em tạo sản phẩm bằng vật liệu gì? Sản phẩm diễn tả trời nắng hay trời mưa?
- + Em chọn những màu nào để thể hiện sản phẩm? Màu đó để diễn tả hình ảnh gì? Vì sao?
- + Hãy chia sẻ cách thực hiện sản phẩm.
- + Em hãy chia sẻ suy nghĩ về sản phẩm của mình (bạn hoặc nhóm).
- + Sau khi hoàn thiện, em sẽ sử dụng sản phẩm thế nào?
- ...

Nội dung 3: SẤM CHỚP VÀ CẦU VỒNG

Quan sát, thảo luận về sấm chớp khi trời mưa, cầu vồng sau cơn mưa trong thiên nhiên và trong tranh

- Giới thiệu một số hình ảnh sấm chớp khi trời mưa, hình ảnh cầu vồng sau cơn mưa (Có thể cho HS xem hình minh họa trong SGK, trang 26 hoặc sử dụng máy chiếu giới thiệu nhiều hình mẫu khác).
- Cho HS so sánh các sản phẩm đã được thực hiện ở năm trước và các sự vật hiện tượng có thật, hoặc tranh vẽ, để HS nhận biết, nêu đặc điểm về hiện tượng sấm chớp và hình dáng, màu sắc cầu vồng sau cơn mưa trong sản phẩm mỹ thuật.

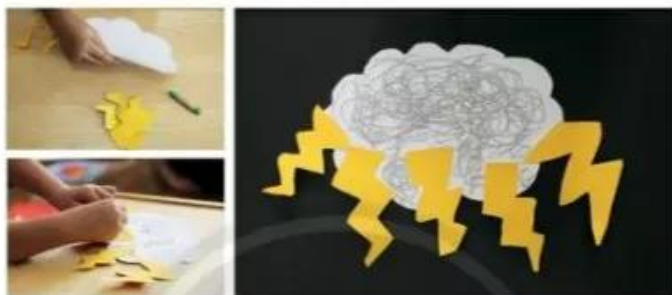
Cắt, dán và vẽ cảnh sấm chớp hoặc cầu vồng

– Hướng dẫn HS thực hành cá nhân hoặc nhóm: cắt dán thủ công diễn tả sấm chớp hay cầu vồng (dùng chấm, nét, mảng).

– HS thực hiện theo hướng dẫn của GV.

* *Gợi ý cách cắt dán thủ công diễn tả sấm chớp hay cầu vồng:*

+ Cách 1: hướng dẫn cách cắt dán hình tạo sấm chớp:

+ Cách 2: hướng dẫn cách cắt dán hình tạo mây, cầu vồng:

– Khuyến khích HS sau khi hoàn thành sản phẩm thủ công có thể vẽ, trang trí sáng tạo thêm cho sinh động theo ý thích.

– Trong quá trình HS sáng tạo, GV theo dõi, chú ý nhận xét thường xuyên kịp thời động viên, khuyến khích HS; khen ngợi HS có tiến bộ hoặc có ý tưởng sáng tạo.

– GV nhận xét đánh giá chung về sản phẩm.

Câu hỏi gợi ý:

- + Em hãy kể về màu sắc và hình dạng của đám mây, tia chớp và cầu vồng mà em biết?
- + Em trình bày các bước thực hiện sản phẩm của em (hoặc nhóm). Vì sao em (hoặc nhóm) chọn làm sản phẩm này?
- + Sản phẩm cho em cảm xúc thế nào?
- + Em (nhóm) tạo sản phẩm bằng chất liệu gì? Hãy chia sẻ cách thực hiện.
- + Sản phẩm có những màu gì, vì sao lại sử dụng màu đó?
- + Em thích sản phẩm nào của bạn, vì sao?
- + Em giữ gìn sản phẩm bằng cách nào?
- + Em chia sẻ cách giữ gìn môi trường sau tiết học thủ công.
- ...

Nội dung 4: GÓC MĨ THUẬT CỦA EM

Thực hành sáng tạo theo nhóm

- HS chủ động phân công công việc và hoàn thành sản phẩm.
- Hoàn thiện, trưng bày sản phẩm.
- Khuyến khích các nhóm hoàn thành sản phẩm và trưng bày tại lớp.
- Hướng dẫn một số cách trưng bày sản phẩm.

Phân tích, đánh giá

- Tổ chức cho HS trình bày sản phẩm của nhóm trước lớp: tên sản phẩm, ý tưởng nội dung, hình thức thể hiện, màu sắc, chất liệu sử dụng trong sản phẩm,...
- HS nêu nhận xét, phân tích và đánh giá sản phẩm của mình (hoặc nhóm). GV có thể khuyến khích HS nêu được các ý phù hợp theo năng lực cảm nhận của các em: cảm nhận về sản phẩm, sự phù hợp về màu sắc, hình dạng, hình thức thể hiện trong bức tranh của mình và nhận xét của bạn (nhóm bạn).
- GV tổ chức các hình thức thi đua để kiểm tra kiến thức HS theo mục tiêu của chủ đề.
- Khuyến khích HS nêu được một số hành động để tự bảo vệ sức khỏe khi trời nắng hoặc mưa.

Câu hỏi gợi ý:

- + Em hãy chia sẻ cảm nhận về sản phẩm của nhóm mình (hoặc nhóm bạn).
- + Nhóm em tạo sản phẩm bằng cách nào (vẽ hay cắt dán,...), nhóm sử dụng chất liệu gì để thực hành, sáng tạo?
- + Trong các sản phẩm của lớp, em thích sản phẩm nào, vì sao?
- + Em sẽ sử dụng các sản phẩm như thế nào?
- + Em cần làm gì để bảo vệ sức khỏe khi gặp trời nắng hoặc mưa?
- ...

GV kết hợp nhận xét, đánh giá tổng kết chủ đề.